

get altfor Tilfældigt i Aktiernes Pris. Undertiden kan denne være meget rationel, men undertiden kan den ogsaa i enkelte Diebliske være noget meget Tilfældigt ligesom i andre saadanne Forhold, der ere afhængige af saa bevægelige Momenter, og man kan derfor ikke lægge stor Vægt paa Aktiernes Pris gjennem en kortere Tid. Naar det derimod er sagt og særligt fremhævet som Vidnesbyrd om, hvor haardt man gik frem imod de Foretagendes, som nu ere i Gang, at de Paagældende ikke havde kunnet ane, at der vilde fremkomme et saadant Forslag med Hensyn til Bestatningen, som det, der her er fremkommet, saa undrer det mig dog, at det ærede Medlem, der ellers kender disse Forhold saa godt, har kunnet sige dette, thi det ærede Medlem maa da have glemt eller ikke lagt Mærke til, hvad der dog har været fremhævet, at det fra første Dieblis af, allerede tidligere end denne Sag blev forelagt for Rigsdagen, udtrykkelig er blevet udtalt, hvorledes Regjeringen vilde stille sig i dette Spørgsmaal. Regjeringen har strax vedkjendt sig som sin utvetydige Overbevisning, at det var dens Pligt at foreslaa og af al Gode at arbejde for Gjennemførelsen af en fuld, ligelig og diebliskelig indtrædende Bestatning. Det er virkelig ikke muligt, at der i den Henseende kunde gaas mere aabent og mere loyalt frem, og der kan vistnok heller ikke paa dette Punkt have været noget Feilsyn eller nogen Suffelse med Hensyn til Regjeringens Opfattelse. Det kan dog umulig lægges Regjeringen til Last, om disse Mænd have troet, at Regjeringens Anskuelse ikke skulde trænge igjennem i Repræsentationen. Dette er jo en Sag for sig; men man kan ikke sige, at de Paagældende ikke skulde have kunnet ane Sagens Gang, naar det tidligere uden mindste Tvivl har været udtalt som en bestemt Regjeringsanskuelse, at man maatte stille sig ligeoverfor den nye Industri saaledes som her foreslaaet. Jeg kan tilføje, at en lignende Anskuelse allerede for flere Aar siden er traaet frem fra Toldbestyrelsens Side. Det er muligt, at dette, der gaar længere tilbage i Tiden, ikke har været de Mænd bekendt, som nu have stillet sig i Spidsen for Foretagendet, men vist er det, at der for Mæringer siden har været stillet Spørgsmaal i denne Retning til Toldbestyrelsen, og Toldbestyrelsen har svaret, at man ubetinget vilde anse det for Regjeringens Pligt at gaa den Vej, som man nu er gaaet. Det, der i saa Henseende stadig har været den ledende Tanke for Finantsbestyrelsen, er, at hvad man saa end dømte om den Forpligtelse, som man havde overfor de Industrier, som nu nød Beskyttelse, saa var der dog en bestemt og naturlig Opfordring til ikke ved en kunstig Beskyttelse at fremelske en ny Industri. Man maa vel overveie Forholdet, som det er i nærværende Tilfælde. Det, som der vilde blive Spørgsmaal om, dersom man ikke gik den Vej, som Lovforslaget gaar, vilde være gennem Toldlovens Beskyttelse at for-

rykke de naturlige Prisforhold. Dette er i saa Ord det hele Spørgsmaal, og det forekommer mig da ganske klart, at den Vej, som Regjeringen er gaaet, er den eneste rigtige. Lad mig blot endnu tilføje dette, at for mig er det ganske umuligt — og jeg tror i det Hele, at det er meget vanskeligt — at sige, hvorledes Udviklingen vil gaa, naar det lykkes at gjennemføre denne Lov; men det forekommer mig dog, at man maa kunne sige, at Tingene ville gaa deres naturlige Gang. Der er jo ikke Tvivl om, at Industrien vil begynde. Ærede Medlemmer sige, at dersom Loven fik et andet Indhold, saa vilde Industrien allerede fra første Færd af blive umfangsrigere. Det er muligt, men er det da virkelig en Ulykke, at Begyndelsen sker i et begrændset Maal? Er dette ikke endog ret naturligt? Dersom man havde Gode til selv at bestemme det, kunde man saa ikke sige, at det var ret godt, at Begyndelsen ikke skete i altfor stor en Stil? Thi Et af de mine Herrer: enten vil Industrien alligevel trives og udvikle sig under denne Lovs Bestemmelser, eller den kan ikke trives uden vedvarende Beskyttelse. I første Tilfælde vil Begyndelsen snart være, og til den ene Fabrik vil der slutte sig to, tre eller fire Fabriker; men i det andet Tilfælde, hvorledes ville vi da staa, mine Herrer? Dersom der i den attraaede Overgangsperiode reiser sig et større Antal Fabriker, end der virkelig siden, naar den fulde Skat indtræder, kan bestaa, ville vi saa ikke være udviklede i de samme Banfeligheder og Misligheder, hvori vi ikke saa sjældent staa overfor andre Industrier? Det er disse Misligheder, som vi undgaa ved dette Lovforslag, medens Industrien dog kommer frem, og derigjennem vil der altfaa være Leilighed til at faae de Erfaringsbeviser for, hvad der kan udrettes, herillands, som i Grunden ere det Gnesje, hvoræfter man kan beregne Udviklingen sikkert. Da et æret Medlem (Scholer) udtrykkelig har gjort den Henstilling til mig, om jeg ikke kunde gaa ind paa Overgangsbestemmelser, saa at Afgiften blev stigende og ikke fra først af indtraadte fuldt, saa vil jeg bede det ærede Medlem betænke, om ikke Svaret paa denne Henstilling er givet ved hele Sagens Gang. Hvorledes vilde en Minister være stillet, hvorledes vilde man bedømme hans hele Holdning og Færd, hvis han i en Sag som denne efr sin fulde Overbevisning havde indbragt et Lovforslag som dette, som det var lykkedes ham at gjennemføre i det andet Thing, saaledes som dette Lovforslag der er gjennemført, naar Ministeren endvidere i dette Thing havde fundet saa megen Understøttelse, som jeg har mødt her i Dag, og saa tilsidt dog sagde, at han kunde gaa ind paa en saa væsentlig Forandring, som den det ærede Medlem henstillede? Det ærede Medlem vil se, at noget Saadant kunde Ministeren umuligt gjøre.